

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Atlas minor Gerardi Mercatoris

Mercator, Gerhard

Amsterodami, 1610

Evropa

[urn:nbn:de:bsz:31-118360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118360)

Regio.

Europa
unde dicta.

Situ.

EVROPAM licet omnium minimā, primo loco cum potissimis Terrestris Globi Delineatoribus, describemus: vel ob solī nobilitatem, vel ob frequentiam incolarum, vel ob præclara eorū facinora qui eam hæcenus tenuere. Plinius eam altricem vocat victoris omnium gentium populi, longēque terrarū pulcherrimam. Aliæ sanè partes etsi majores sint, vastioresque, minus tamen habitæ sunt. Principium igitur det has aliâsq; ob causas plurimas Europa: nobilissima hæreditatis Iapheti (qui primogenitus Noæ liberorum sua pomeria produxit etiam in fratrum Semi Chamique terras) portio. Hæc paucis de ordinis ratione: jam nunc Etymon succedit explicandū. Herodotus nominis hujus originē ignorari notat: aliis tamē ab Europā Tyriā dici, Agenoris Phœnicū (Libyæ inquit Isidorus) regis filiā: quam Iovem in Bovem conversum rapuisse tergōque impositam Sydone in Cretam, vel Cyprum avexisse, fabulantur veteres. Alii fabulis rejectis, raptam volunt Navi Tauriformi: alii Navem hūc agnoscunt quæ Iovis tutelam, effugiēmq; Tauri habuerit: Palephatus virum quendam Cretensē Taurum nominatum fuisse scribit, qui ex Tyrrhenā regione cum cæteris puellis Europam regis filiam abduxit captivam: sunt qui Legionē militarem fuisse arbitrantur, cui inter Signa Insigne erat Tauri: quidam, ob pulchritudinem regionis, per similitudinem raptæ filiz, sic appellatam ferunt. Ab Europo sic vocatam non malè quis dixerit, quem in hac Orbis Terrarum parte aliquando regnum tenuisse memoriæ proditum. Becanus persuaderi nolens Europam Græcam habere nomenclaturam, quū prius ab Cimmeriis sit habitata, quā ab Græcis, iisq; alia quā his fuerit lingua, sic vocatam putat à gentis præstantiā: VER enim monosyllabū per diphthongum elatum nihil aliud esse, quā magnum quid & excellens, quōdque in quaque re præstantissimum: HOP autem hominum multitudinem designare. Europæos, hodie *Francos* universim appellant Asiatici. Turcis *Franki* vocantur religionis Romanæ cultores, ut *Romei* qui Græcæ additi. Abyssini, quod restantur variorū Ephemerides, in Africā, nos etiam *Alfranguas*, Christianorū autem regionē *Frankiam* nūcupant. Hæc de nomine, sequitur Situs sive Quantitas. Quod illam attinet, tenendū cum primis Ptolemæum aliōsq; veteres Europam collocare inter Climata 4 & 9: inter Parallelos 11 & 21: inter gradus latitudinis 36 & 54, longitudinis 17 & 61: nostrā ætate, quum & Solis declinatio, quemadmodū observatum est, mutata sit, & plurima loca, Europæ nostræ ascensenda, ad 72 usque latitudinis gradum versus Septentrionem in notitiā venerint: eamq; ob causam ulterior Climatū Parallelorūmq; Notatio fuerit excogitata. Sita conspicitur Europa inter Climata 14 & 21: Parallelos 21 & 33: Gradus denique latitudinis quidē 33 & 51, longitudinis autē, si, quā longissimè se expandit, consideretur à Promontorio Hispaniæ, quod *Cabo S. Vincensii* hodie vocant, usq; ad lineam rectā à Tanais fonte ad Oceanum Borealem ductam, inter Gradus ferè 21 & 51: quā verò brevissima, ab eodē Hispaniæ Promontorio usq; ad Malcā Peloponnesi caput, exclusis *Bægi* maris, quæ Europæ adnumerari possunt, Insulis, inter gradus 21 & 33: adeo ut meridionalissima Europæ sint gradu latitudinis 33, Hispaniæ mons Calpe, una Herculis Columnarum, Promontorium Siciliæ Austrinum, *Odyssæa* olim, & Peloponnesi, hodie

die Moreg, Caput, *Tanaria* Veteribus, nunc *Cabo Maimi*: quibus locis maximus dies horarum XIII , minut. XXX . Septentrionalissimus autem limes sit, gradu LXXI & dimidio, Scandiae promontorium, versus Boream ultimū, hodie *Wardhuys*, ubi maximus dies 11 est mensium, XXII dierum, horarum VI . Lineam porrò, à Tanais fonte versus Septentrionem rectā in Oceanum ductā, Orientalem Europæ limitem statuimus, communes, à quibus dissentire religio nobis est, sequuti calculos. Quis enim Europa limitibus sit Orientem versus definienda, inter veteres Scriptores non satis convenit. Aristoteles, Plato, Herodotus, & alii, qui his suffragantur, Europam ab Asia separant Phasi flumine sive Isthmo, qui est inter Pontum Euxinum & Mare Caspium. Dionysius, Arrianus, Diodorus, Polybius, Iornandes, Tanai flumine simpliciter. Abrahamus Ortelius fines Europæ versus Ortum statuit, mare Ægeum, Pontum Euxinum, Mæotidem Paludem, Tanaim fluvium, & Isthmum qui est ab ejus fontibus rectā ad Septentrionem; Aliique alios. Ptolemæus eodem Tanai flumine finit ab Asia Europam, ductāque ad ejus fonte versus Boream ad mare usque lineā. Huic cū peritissimis Geographis subscribentes, descensu à lineā Tanaique flumine versus Meridiem factō, metas porrò cum aliis Orientales signamus in Palude Mæotide, Bosphoro Cimmerico, Pōto Euxino, Bosphoro Thracio, Proponide, mariq; Ægæo usq; in Mare Mediterraneū, quo Meridiē versus ab Africa dirimitur: ad Occidentē vastissimus eam pulsat & apertissimus Oceanus: ad Septentrionē denique Mari clauditur Boreali. Strabo formam Draconis ei tribuit, & aperitissimus Oceanus: ad Septentrionē denique Mari clauditur Boreali. Strabo formam Draconis ei tribuit, & aperitissimus Oceanus: ad Septentrionē denique Mari clauditur Boreali. Strabo formam Draconis ei tribuit, & aperitissimus Oceanus: ad Septentrionē denique Mari clauditur Boreali.

Cæli temperies. Italia & Cimbrica Cherstonnesus. Aëre Cæloque ut plurimū fruitur tēperatissimo ac clemētissimo. Vnde etiā Europa quanta quanta est habitatur, quāvis quicquid locorū sup̄ lx latitudinis gradū, propter frigora incommodē, tum laboriosè. Nec solum stupenda Cæli clementiā, temperie, amœnitate, maximā Incolarum frequentia: verum etiam fertilitate, Frugum, Arborum, Plantarum, omnium item generis Animantium, Metallorum, & aliarum, quæ sustentandæ hominum vitæ sunt necessariae, Rerum copia reliquas Orbis partes summo merito longè superat. Vites tamen ubique non habet: sed ubi vinum deest, ibi ejus usum factitio è frugibus potu supplet. Hæc Orbis Domitorū (nam nec hîc ab ejus temperare possum laudibus) genitrix. Quidni? Produxit quidem hîc olim Alexandrum Macedonia, Italia Romanos: qui successione quadam, quam Deus æternā suā providentiā decreverat, Terrarum Orbem quousq; notum habebant, domuerunt: producit autem hodièque Germania Principes, qui quartæ Romanorum Monarchiæ jura, quantum per immanissimorum hostium potentiam & impresiones licet, facta teſta tuentur. Nunquid & Magni, quos Avorū adorarunt tempora, Europæ Herōes incognitam, ut plerique opinantur, veteribus Americam, potioresque & validiores Africae Asiæque partes suo adjecerunt imperio? Nunquid Mater tot Regum, tot Principum, Christo, quod alibi rariùs, militantium? Habet enim hæc nostra Europa, præter Romanum Imperium toto Terrarū Orbe venerandum, supra viginti octo (si quatuordecim, quæ Damianus à Goes in solā Hispaniā numerat, ad junxeris) in univesum Regna Christianā Religione imbuta: unde hujus regionis dignitatem vel imprimis æstimare liceat. Quid de Urbium frequentia, nobilitate ac celebritate dicam? Superbivit olim Africa vnicā ferè suā Carthagine;

Cæli temperies.

Soli fertilitas.

Imperium Majorum & Minorum.

gine: tumuit vix tribus Alia urbibus, Babylone, Ninive & Hierosolymis: Gloriantur hodie America Cusco: Mexicoque Nova Hispania: at verò quis hoc tempore non videt pares majoresq; in singulis pene Europæ regionibus? Perambulet quis cogitatione solum sua in Italia (exemplum enim subministrat hic unus ille Mundi ocellus) sumtuosam Romæ Magnificentiam, Regalesque Venetiarum Opes, suspiciendam Neapolis Nobilitatem, ferventia Genuæ Commercîa & Negociationes, felicem illam & beatam Mediolani Amœnitatē, aliarum denique alia cum miracula, tum commoda: Sileant sua, clamare coetur, sileant partes Orbis cætera: Par nihil Europæ, nihil est secundum. Regiones ejus (ut hodie eas appellamus) sunt *Hispania, Gallia, Germania, Italia, Hungaria, Transilvania, Dalmatia, Græcia, Polonia, Lithuania, Moscovia, Roxolania, Dania, Suecia, Norvegia.* Sunt & Insulæ in Oceano Boreali, *Anglia, Scotia, Hibernia, Islandia, Frislandia.* Alibi alia. In Mari Mediterraneo sunt *Baleares Majorica & Minorica, Corsica, Sardinia, Sicilia, Melita, Corcyra, Cyeta,* pluresque alia. Lacuum verò, Stagnorum, Fluminum Aquarumque, quæ variaz vires in hac parte quis enumeret? Quæ præter pisces, quorum incredibilem copiam subministrant, regionibus pro muro plerumq; sunt. Quid Maria? quorum commoditates, utilitates & delicias omnes si velim recensere, tempus me deficiat. Atque hæc suis locis explicabuntur. Non desunt Europæ Montes inter quos Pyrenæi Alpesque perpetuis nivibus albicantes: neque etiam Sylvæ & Nemora, in quibus quum ferarum utilium alat copiam, nocivarum tamen raritatem merito potest jactare. Quid de Operibus publicis, tam sacris quam prophanis, quid de privatis dicam? Innumera hic magnifica Tempia, innumera Abbatiæ, infinita Cœnobîa, Monasteria, Xenodochia, ac Nosocomia. Plurima Regum conspicua Palatia, innumera Magnatum & Principum magnificæ ac pulcherrimæ ædes: innumera denique & publica & privata ædificia. Habemus hic Iura & Leges, habemus Religionis Christianæ dignitatem, habemus humanitatis delicias, habemus armorum vim; habemus Senatores innumeros, viros prudentiâ atque eruditione venerabiles. Denique si viros celebres conferre libeat: Nulla unquam tanta fuit in alijs Orbis partibus Heroum Virorumque Nobiliû frequentia: quanta in uno aliquo Europæ tractu. Artes vero scientiæque hæc pars Orbis ita tractat, ut ob multarum rerum inventionem, Mater; ob conservatiônem plurimarum, Nutrix Sapientiæ merito dicenda sit. In hac sunt præstantissima florentissimaque bonarum literarum Athenæ, in alijs regnat mera Barbaries. Horum omnium virtutes recensere nimium foret. Vitia (quis autem iis caret?) brevibus aliquot dictis circumferuntur: quæ attexere libuit: *Franci*, simplices, rustici, vehementes. *Bavari*, sumtuosi, commessatores, procaces. *Suevi*, leves, loquaces, gloriosi. *Turingi*, diffidentes, fordidi, contentiosi. *Saxones*, dissimulatores, versuti, contumaces. *Belgæ*, equestres, delicati, teneri. *Itali*, superbi, vindictæ cupidi, ingeniosi. *Hispani*, fastuosi, consulti, rapaces. *Galli*, elegantes, intemperantes, temerarij. *Cimbri*, magni, seditiosi, horribiles. *Sarmatæ*, edaces, superbi, furaces. *Boëmi*, inhumani, novatores, prædatores. *Illyrici*, mobiles, maligni, tumultuatores. *Pannonæ*, asperi, superstitiosi. *Græci*, miseri. Est & aliud haud minus lepidum. Pons Polonicus, Monachus Boëmicus, Miles Australis, Suevica Monialis, Italica devotio, Prutenorum religio, Teutonum jejunia, Gallorum constantia, nihil valent omnia.

Urbes.

Lacus & Flumina.

Maria.

Opera publica & privata.

Leges & instituta.

Senatores & eorum frequentia.

Scholæ.

Mores.